

Seminarul “Democratizarea societății”

Ambasada Statelor Unite ale Americii din RM în vizită de lucru la UTM

La 7 mai 2003 la Universitatea Tehnică din Moldova a avut loc o întâlnire de lucru a Excelenței Sale **Pamela Hyde Smith**, ambasadorul SUA la Chișinău, cu studenții, cadrele didactico-științifice și colaboratorii acestei importante instituții de învățământ superior cu un colectiv de peste 17 mii de oameni.

Întâlnirea a decurs sub forma unui seminar, având ca temă apropiatele alegeri locale din Republica Moldova ca factor esențial de democratizare a societății civile.

În cuvântul de deschidere, rectorul UTM, academicianul Ion Bostan, a subliniat că tema privind democratizarea societății este extrem de importantă pentru tânărul nostru stat care după proclamarea independenței face primii pași spre democratizare, uneori, să recunoaștem, foarte anevoioși.

Excelența sa, Pamela Hyde Smith, în calitatea sa de ambasador, reprezintă Statele Unite ale Americii, țară care deja mai mult de două secole a promovat valorile democratice. Societatea moldovenească, trecută prin totalitarism, astăzi, recunoaștem, se confruntă cu multiple probleme în privința democratizării.

La UTM noi ne străduim să educăm studențimea în spiritul principiilor democratice, inclusiv prin forma alegerilor puterii locale. În preajma alegerilor puterii locale, care vor avea loc în

RRM pe 25 mai 2003 este foarte binevenit un asemenea seminar, pe care îl onorează cu prezența Excelența sa, Pamela Hyde Smith, ambasadorul SUA la Chișinău și în continuare va expune în acest sens discursul său.

**Votul
Dumneavoastră –
viitorul**

Dumneavoastră

Pamela Hyde Smith

(discursul rostit la Seminarul electoral “Democratizarea societății” din 7 mai 2003 la
Universitatea Tehnică din Moldova)

Doamnelor și Domnilor, este o plăcere pentru mine să mă aflu aici. Întotdeauna sunt fericită să am posibilitatea să mă întâlnesc cu Dumneavoastră. Aș vrea să vă vorbesc despre alegerile locale care se apropie și care vor avea

loc pe 25 mai.

Noi salutăm practica pozitivă a Moldovei în petrecerea alegerilor libere și echitabile. Votarea este cea mai importantă acțiune efectuată de cetățenii unei țări democratice. Sper că fiecare

dintre Dumneavoastră va ieși la votare în alegerile din mai și astfel va contribui la menținerea reputației bune a Moldovei în această privință. Ambasada SUA nu are vreo preferință pentru un candidat sau altul. Nu este locul nostru să avem vreo preferință; Dumneavoastră și alți moldoveni sunteți cei ce trebuie să decidă care va fi viitorul Dumneavoastră.

Unul dintre cei mai vestiți oameni de stat americani,

Thomas Jefferson, a spus cândva: "*Prețul libertății este vigilența eternă*". Participarea la alegeri și votarea sunt elemente fundamentale ale acestei vigilențe eterne. Democrația există doar acolo, unde cetățenii participă. Într-o democrație, administrația publică, și în special administrația publică locală, vă reprezintă pe Dumneavoastră - dar doar dacă votați.

Recent am văzut un sondaj de opinie care indica faptul, că 75 de procente de moldoveni nu cred că acțiunile lor pot influența deciziile administrației publice. M-a îngrijorat foarte mult să văd asemenea date statistice. Deși nu este întotdeauna ușor să influențezi deciziile administrative, modul cel mai direct de influențare a acestor decizii este votarea.

În alegerile care vin, veți avea posibilitatea să votați pentru primarul Dumneavoastră, pentru consiliul local, cu alte cuvinte, pentru consiliul sătesc, orășenesc, sau municipal, precum și pentru consiliul raional. Acești oameni vor fi cei care vor răspunde pentru școlile Dumneavoastră, pentru transportul local, pentru reparația drumurilor, pentru asistența socială, pentru combaterea șomajului, și pentru crearea locurilor noi de muncă. Pe 25 mai veți avea posibilitatea să alegeți care va fi viitorul Dumneavoastră, votând pentru persoanele care, după părerea Dumneavoastră, își vor face cel mai bine lucrul.

Dar cum să alegeți persoana pentru care să votezi? M-am gândit să vă împărtășesc felul în care aleg eu persoana potrivită. Când trebuie să votez, eu trec prin trei etape. În primul rând, decid ce calități caut eu într-un candidat. După aceasta, aflu cât mai multe despre candidații existenți. În sfârșit, le analizez pe toate și decid pentru cine voi vota.

După mine, cel mai bun punct de pornire este să decid care sunt calitățile pe care le caut într-un candidat. Evaluez candidații prin prisma pozițiilor pe care le adoptă în privința anumitor probleme și a calităților de lider pe care le posedă.

Atunci când analizez subiectele legate de alegeri, mă gândesc la problemele locale sau comunitare care vreau să fie rezolvate de către oamenii din conducerea locală. Spre exemplu, când am votat ultima dată în alegerile locale în Statele Unite, situația financiară a orașului în care locuiam era foarte dezorganizată. Eu doream pe cineva în conducerea locală care să administreze corect resursele financiare și care să restabilească credibilitatea funcției respective. Eram îngrijorată în privința problemelor legate de responsabilitatea fiscală și integritatea morală. Acestea sunt într-adevăr subiecte importante.

Atunci când analizez calitățile de lider, mă gândesc la abilitățile pe care vreau să le posed primarul sau consilierul. Bineînțeles că prefer pe cineva care este inteligent, onest și are abilități de comunicare. Dar care sunt alte calități necesare pentru fiecare post în parte?

După aceea, mă informez în privința candidaților. Citesc tot ce îmi stă la dispoziție și urmăresc mas-media. Dacă unul dintre candidați este persoana care ocupă funcția dată în prezent, analizez felul în care această persoană a luat anumite decizii în trecut, pentru a vedea care este poziția persoanei pe anumite probleme și eficiența în îndeplinirea funcțiilor de serviciu.

Mă uit din ce partid sau coaliție de partide face parte candidatul. Care este poziția partidului față de diverse probleme?

Uneori mas-media sau diverse grupuri susțin sau sprijină diverși candidați. Aflu care este viziunea acestor grupuri și motivul din care sprijină candidatul dat.

Este dificil să știi dacă cineva va fi cinstit, deschis sau capabil să lucreze sub presiune dacă va fi ales. Pentru a evalua calitățile de lider ale candidatului, eu fac următoarele:

- Atrag atenția asupra pregătirii profesionale și experienței candidaților. Ei nu trebuie neapărat să posedă experiență în postul pentru care candidează – dacă ar fi așa, nu ar fi ales nici un candidat nou – dar analizez ceea ce a făcut în trecut candidatul și cât de pregătit este pentru lucrul propus.

- Analizez campania electorală a candidaților. Pe moment citesc materialele și urmăresc desfășurarea campaniei, mă uit la caracteristicile personalității fiecărui candidat și la calitățile

de lider. Mă întreb pe mine însumi dacă campania pune accent pe probleme sau doar pe imagini. Mă întreb dacă materialele folosite în campanie sunt corecte și adevărate.

De asemenea, încerc să aflu ce cred alți oameni despre candidați. De obicei, întreb cel puțin trei persoane, cum ar fi vecini sau colegi, pentru a afla ce candidați susțin ei și de ce. Părerile lor adesea mă ajută să îmi clarific viziunile mele. Dar, am grijă să țin cont de judecata mea proprie.

Din moment ce am adunat toată informația disponibilă, trebuie să o analizez, să compar toți candidații, și să mă întreb pe mine însumi următoarele întrebări finale:

- Cu părerile cărui candidat sunt cel mai mult de acord?
- Cine desfășoară cea mai cinstită campanie?
- Care candidat a demonstrat cele mai multe cunoștințe pe subiectele date?
- Care candidat posedă calitățile de lider pe care eu le caut?

Uneori este dificil să decizi pentru cine să votezi. Uneori, nici unul dintre candidații prezentați nu posedă calitățile pe care eu le prefer într-un lider sau nu are o viziune asemănătoare cu a mea asupra unor probleme. Alteori, toți candidații par să fie buni. Dar, chiar dacă alegerea este dificilă, esențial este să votezi.

Dacă nu votezi, permiți altor persoane să îți dicteze cum va fi comunitatea în care trăiești, cum va fi viitorul tău.

Votarea este parte din acea „*vigilență eternă*” despre care vorbea **Jefferson**, este responsabilitatea noastră, ca cetățeni liberi ai unei țări democratice. Vă îndemn pe fiecare dintre voi să participați în alegerile care se apropie. Și vă îndemn pe fiecare dintre voi să vorbiți cu familiile voastre, cu colegii de serviciu și prietenii voștri și să le amintiți cât de important este să

Este votul dumneavoastră și viitorul dumneavoastră.

* * *

Discursul Excelenței sale Pamela Hyde Smith a fost primit în sala de festivități a UTM cu multă atenție și în continuare D-sa a avut amabilitatea să răspundă mai multor întrebări adresate de către studenți și cadrele didactice.

La întrebarea privind conștientizarea de către societatea civilă a identității naționale a statului în care se află, Pamela Hyde Smith a răspuns că între Republica Moldova și Statele Unite este o diferență esențială în acest sens: SUA are o istorie îndelungată, iar Republica Moldova ca stat are o istorie scurtă. În SUA, în școală și în familie s-a educat dragostea față de țară și nu față de un anumit grup etnic. Și asta multe generații consecutive. În SUA oricine consideră că

cetățenia este mai importantă decât naționalitatea, apartenența la un grup etnic sau la altul. Și acesta e un punct puternic în conștiința americanilor, deoarece acolo există foarte multe grupuri etnice.

La întrebarea dacă mișcarea Moldovei spre Uniunea Europeană este potrivită, dna ambasador a spus că Moldova face foarte bine că a decis să se orienteze spre Uniunea Europeană. Deși această cale va fi lungă, este o cale corectă, deoarece vor exista pentru Moldova avantaje economice și avantaje privind democratizarea țării.

La întrebarea cum privește dna ambasadoare a SUA ideea federalizării Moldovei, Pamela Hyde Smith a răspuns , mai întâi, că este îngrijorată de faptul că ideea federalizării a primit o conotație negativă în unele pături sociale și D-sa nu crede că motivele negației sunt corecte.

Va fi foarte dificil, a spus ambasadoarea, sau chiar imposibil pentru Republica Moldova să devină un stat prosper, fără soluționarea conflictului transnistrean. Ideea federalizării pare cea mai viabilă opțiune din toate cele oferite pe parcursul ultimilor 10 – 12 ani și aceasta va contribui și la democratizarea Transnistriei, a mai spus Pamela Hyde Smith.

Dna ambasador a promis să vină și la alte întâlniri cu marele colectiv al UTM și să ofere posibilitatea unor dezbateri mai largi ale acestor și altor aspecte din viața socială a Moldovei.

* * *

La seminarul “Democratizarea societății” au abordat diferite aspecte și unii reprezentanți ai UTM : dnii **Mihai Braga**, șeful Catedrei de Științe Socioumane, **Ion Tighineanu**, prorector, **Violeta Salogub**, studentă la FCIM, **Ion Pocaznoi**, președintele comitetului sindical – colaboratori, **Vitalie Scalnâi**, conf. dr.

Întâlnirea cu Excelența Sa **Pamela Hyde Smith**, ambasadorul SUA în RM, a decurs într-o atmosferă cordială, cu multă deschidere din partea tuturor.

Cor. “Mes. Univ.”

